

din acest motiv cititorul va găsi reluată mereu în fiecare emisiune sublinierea că pentru a practica o pedagogie adevărată, pentru a-și descoperi copilul nostru personalitatea, este nevoie de sinceritatea cu noi înșine și de permanenta noastră schimbare.

Crescându-ne copiii, ne maturizăm. Fiecare etapă din viața copilului nostru ne cheamă la noi acumulări, se adresează unor diferite zone ale personalității noastre. Dacă nu facem față acestor provocări, eșuăm. Și oricine eșuează ca om este în dificultate de a lucra ca părinte.

În aceste emisiuni am atins diferite teme. Ori cine caută rezolvări de-a gata va fi dezamăgit. Am încercat să oferim părinților un mod de gândire. Nu am vrut să le dăm pește, ci să-i învățăm să pescuiască.

Mulțumiri calde distinsului părinte Vasile pentru ocazia dată și, de asemenea, pentru smerenia sa de a-și ascunde propria experiență pastorală și a cere interlocutorului răspunsuri care-i sunt deja cunoscute.

Pr. Vasile Thermos

LEGĂTURA ȘI COMUNICAREA DINTRE PĂRINȚI ȘI COPII

Pr. Vasile Tsimouris (Rep.): Se întâmplă uneori ca între părinți și copii comunicarea să fie dificilă, legătura să nu fie bună, să fie oarecum tensionată. Ați vrea să vedem cui se datorează aceasta?

Pr. Vasile Thermos: Bucuros, părinte Vasile! Pentru început, cred că este o situație demnă de laudă ca părinții să se preocupe de relațiile lor cu copiii, de problemele prezente în familia de astăzi; această neliniște este cu adevărat binecuvântată. Să nu fim indolenți, să exersăm autocritica, ne ajută să nu eșuăm. Este o realitate faptul că familia în Grecia se găsește în centrul schimbărilor generale ale ultimelor decenii, schimbări sociale și ideologice. Foarte multe idei au trecut granițele și au ajuns în sufletele oamenilor. Aceste idei au influențat modul nostru de viață, de înțelegere, mentalitățile. Au creat noi teme în legăturile dintre soți și în cele dintre părinți și copii. Apoi, să nu uităm transformările sociale și economice care au survenit. Cred că putem redesenă imaginea dominantă cu 30 de ani în urmă, în orașul și satul tradițional grecesc: copilul care

petrecea puțin timp în casă, se juca cu copii de aceeași vârstă în curte, în vecinătăți, existau casele cu familii mari, case învecinate. Și lucrurile curgeau într-un anume ritm, bun sau rău, în orice caz aveau un anume drum. Stimulii exteriori erau foarte puțini. Nu exista televizorul. Și brusc, în puțini ani, se petrece o schimbare radicală de situație, se măresc orașele, se înmulțesc mașinile. Copilul este nevoit să stea mai mult timp închis în casă. Intră televizorul în case, părinții încep să piardă din timpul lor, exact în clipa când era mai mult nevoie să-l folosească pentru copiii lor, care stau mai mult în casă. Mama se angajează, tatăl este mult mai ocupat, poate chiar cu al doilea serviciu, fac excursii, drumeții, petrec week-end-uri, și așa începe să se instaureze această criză în legătura dintre părinți și copii, în cadrul societății, precum ați spus. Părinții nu mai comunică îndeajuns cu copiii.

Mai mult decât atât, odată cu introducerea televizorului avem un element în plus. Televiziunea reprezintă un intermediar în legăturile dintre părinți și copii. Reprezintă într-un fel noul centru al familiei. Familiile se strâng în jurul televizorului și privesc cu toții în paralel, în loc să se privească unul pe altul. Televizorul introduce păreri, diferite idei, stimuli, mesaje și într-un fel de multe ori devine baby-sitter, are grijă de copii atunci când părinții vor puțină liniște sau când au ceva de făcut. Intervin deci multe schimbări în viața noastră, a familiei contemporane, care influențează legăturile dintre părinți și copii.

Această închidere în casă și efectul televizorului îi fac, de asemenea, pe copii prea nervoși, prea sensibili. Toate acestea sunt cunoscute și nu vom vorbi despre ele acum. Noi ar fi bine să trecem la tema noastră, care se referă, precum ați punctat, la faptul că ceva nu merge bine în relațiile dintre părinți și copii. Și ați vorbit de dubla mea specializare, pe care, cu binecuvântarea lui Dumnezeu și cu ajutorul Său, încerc s-o pun în lucrare.

În calitate de cleric poți vedea de multe ori o realitate al cărei negativ – precum negativul de film – îl privești ca specialist câțiva ani mai târziu. Desigur, poți întâlni și în calitate de cleric cele două ipostaze contrare. Adică o familie pornește în viață atât de bucuroasă, atât de frumoasă, chiar romantică de multe ori, dar mai târziu, după puțini ani, în unele cazuri, din fericire nu în toate, acest vis se transformă în coșmar. Există asemenea tulburări și asemenea greutăți în casă, între soți, dar și între părinți și copii, încât ne putem întreba ce s-a întâmplat, ce a fost greșit la început.

Rep.: În adânc continuă să existe dragostea între părinți și copii? Părinții își mai iubesc copiii și copiii își mai iubesc părinții în ciuda acestor conflicte?

Pr. V. Thermos: Interesantă întrebarea dumneavoastră și cred că este întrebarea la care răspund afirmativ și părinții, și copiii când sunt întrebați. Însă gradul în care există această dragoste, și calitatea ei, și felul în care este exprimată cred că trebuie să constituie obiectul unei

preocupări speciale și să nu fie considerate implicite, de la sine înțelese. Precum se va vedea poate în emisiunea noastră, multe greșeli comise de părinți își găsesc justificarea, pretextul, sub acest cuvânt, dragostea. De aceea cred că vom fi în situația de a răspunde la întrebarea dumneavoastră despre dragoste la sfârșitul emisiunii, după ce vom fi vorbit exact despre oscilațiile acestei probleme a *legăturii dintre părinți și copii*. Astfel pot să înțeleagă și ascultătorii noștri mai bine în ce parametri trebuie să lucreze această dragoste și cum să se manifeste ea pentru a fi autentică, formativă și constructivă, și nu ceva dăunător și bolnăvicios.

Rep.: Din postura în care sunteți, cunoașteți, desigur, starea psihică – sufletească – a părinților și a copiilor, așa că aș dori să ne spuneți dacă există o legătură sufletească și comunicare între părinți și copii, și, dacă nu, cui se datorează acest fapt.

Pr. V. Thermos: Acest *dacă* nu pe care l-ați spus cred că arată o experiență proprie, care coincide, presupun, cu a mea. De fapt, nu sunt doar experiențele noastre. Dacă îi întrebăm pe copiii de azi ce îi supără la părinții lor, cred că cei mai mulți (desigur, la o vârstă la care conștientizează și pot răspunde) ar spune: *părinții nu ne înțeleg și nu putem comunica cu ei*. Mă întreb însă, în alt loc unde oamenii relaționează, de exemplu, la locul de muncă, aceștia comunică doar pe teme de interes profesional? Nu au și momente omenești în acea relație? Nu se întreabă unul pe altul *te văd*

obosit, ce s-a întâmplat? sau a, ce vesel ești azi, spune-ne noutățile! Aduce fiecare veștile bune din familia sa, sau orice îl bucură sau îl supără. Acolo stau cele opt ore pe zi și se cunosc și din întâmplare. Nu îi unește ceva mai mult decât lucrul, nu au hotărât ei să fie împreună deoarece s-au ales unul pe altul. Să trecem la familie acum. Aici nu avem o conviețuire profesională. Părinții și copiii nu sunt angajați care stau împreună fortuit. Avem un loc unde fiecare a venit din liberă alegere a unuia de către celălalt, în care fiecare și-a urmat dorința de a dobândi copii, un loc în care omul înaintează sufletește, unde vede lumina soarelui, unde crește fizic, se maturizează psihic, pentru a pași în viață. Și mă întreb cum să se petreacă acestea fără legătură sufletească și comunicare. Am de multe ori sentimentul – și să ne referim doar la perimetrul nostru, să nu vorbim despre alții – că părinții greci comunică cu copiii lor doar pentru a-i certa, doar atunci când îi sancționează, când îi acuză de ceva. Dacă nu există motiv pentru a-i pedepsi, sau sancționa, sau îndemna spre îndreptare, nu comunicăm, nu avem nimic de spus, considerăm totul ca fiind de la sine înțeles, firesc. Desigur, este inutil să arătăm imaginea pe care și-o face copilul despre sine când părinții comunică cu el doar pentru a-i face observație sau a-l pedepsi. De vreme ce i se subliniază doar laturile negative, este limpede că acestea vor domina imaginea pe care copilul o are despre sine însuși și poate aceasta explică în parte, nu deplin, multele situații în care întâl-